

مسافر جدید «دروازه بهشت» می‌آید؟

«علی منتظری» جایگزین احتمالی معلم‌دامغانی

سحر آزاد

دکتر علی منتظری. عکس: صمیم فروتن، ایستنا

در فرهنگستان این سوال به گوش می‌رسد که آیا شاعر ۶۳ ساله، در دروازه بهشت می‌ماند یا مسافر جدیدی در راه است؟

قرار و فرود نهاد ۱۶ ساله

تشکیل فرهنگستان هنر در جلسه شورای انقلاب فرهنگی در اسفند ۱۳۳۷ به ریاست سیدمحمد خاتمی، رئیس‌جمهور وقت به‌عنوان موسسای با شخصیت حقوقی مستقل که به نهاد ریاست‌جمهوری وابسته است، تصویب شد. هدف از تشکیل این نهاد فرهنگی، پاسداری از میراث فرهنگی و هنری اسلامی و ملی و پیشنهادهای سیاست‌ها، راهبردها و دست‌یابی به آخرین یافته‌ها و نوآوری‌ها و نیز ارتقای فرهنگ اسلامی برای مقابله با تهدیدهای فرهنگ مهاجم عنوان شد. در حال حاضر ۱۶سال از آغاز به کار فرهنگستان هنر گذشته‌و در این مدت، هنرمندان یاصحاب فرهنگی مختلف، سکندار آن بوده‌اند که آخرین آنها «علی معلم‌دامغانی» است. بااینکه این شاعر همچنان این سمت را برعهده دارد اما براساس ماده هشت اساسنامه فرهنگستان هنر، رییس این نهاد از میان سفنفر از صاحب‌نظران برجسته کشور به پیشنهاد مجمع عمومی و حکم ریاست عالی‌ه فرهنگستان برای چهارسال منصوب می‌شود.و انتخاب مجدد وی برای یک دوره دیگر بلامانع است. با توجه به این اساسنامه، نفت‌ها چهارسال از ریاست علی معلم‌دامغانی بر فرهنگستان هنر می‌گذرد بلکه با گذشت پنج ماه از سال ۹۳ می‌توان گفت بر سر کارماندن او بر این مسند پنج ساله نیز شده است؛ پنج سالی که نگاه‌های مثبت و منفی اهالی

مسافر بعدی «دروازه بهشت» چه کسی خواهد بود؟ چند صیاحی است که با پایان یافتن روزهای ریاست علی معلم‌دامغانی بر فرهنگستان هنر، این سوال، مدام در محافل مختلف به گوش می‌رسد. طی ماه‌های گذشته بازار گمانه‌زنی در این زمینه پررنگ بوده و از احتمال حضور افرادی چون سیدمحمد بهشتی و حسن بلخاری در راس این نهاد مهم فرهنگی و هنری صحبت به میان آمده است. بسا این حال این روزها نام یک گزینه جدید هم به گوش می‌رسد که برای اهالی هنر خصوصاً تئاتر‌ها چندان غریبه نیست، او کسی نیست جز دکتر علی منتظری. سوال اینجاست که تا چه حد ریاست منتظری بر فرهنگستان هنر جدی است؟

رواق هنر، با دروازه بهشت

پنج‌سال از اسباب‌کشی اهالی فرهنگستان هنر به خانه جدیدشان می‌گذرد. ساختمان فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران که تا اواخر سال ۱۳۸۷ در خیابان فلسطین جنوبی، کوچه لقمان ادهم مستقر بود، از اوایل سال ۸۸ به ساختمان جدید در تقاطع خیابان‌های ولیعصر و طالقانی منتقل شد. اردیبهشت ۸۸بود که «رواق هنر» فرهنگستان با حضور جمع زیادی از هنرمندان و علاقه‌مندان هنر افتتاح شد. رواقی یادآور حیاط‌های ایرانی که در ساخت آن به تمثیل‌ها و استعاره‌ها توجه شده بود. ستون‌های این ساختمان یادآور ستون‌های تخت جمشید و بدنه آن نیز به ستون‌های چوبی ۴۰۰ سال پیش برمی‌گردد که در حوزه تمدن ایران شکل گرفته اشعاری از شاهنامه و گلشن راز شبستری در قسمت‌های زیر ستون‌ها حکاکی شده و سرستون‌ها هم برگرفته از سرستون‌های دوره ساسانی است. در کنار معماری سنتی و قدیمی آهن‌ها و تیر آهن‌های سقّف هم فضای شاعرانه‌ای به ساختمان داده‌اند. معمار این بنا در این ساختمان تلاش کرده معماری همه دوره‌ها و زمان‌ها را یادآوری کند. ورودی این بنا «دروازه بهشت» نام دارد و برگرفته از دروازه سبزرنگ نوقل لوشاتو است که امام خمینی از آن عبور می‌کرد. آب هم نشاگرز روشنائی و مظهر علم و دانش پشری است. علی معلم‌دامغانی که بین‌اهالی فرهنگ بابت فعالیت شعری‌اش نامبردار است، از آبان سال ۱۳۸۸ مقیم «دروازه بهشت» شد؛ هرچند از همان آغاز، تکیه‌زدن یک شاعر بر مسند ریاست نهادهی هنری با علامت سوال‌های بسیاری روبه‌رو بود. ناظران و هنرمندان زیادی به کارنامه مدیریت او طی این پنج‌سال انتقاد کردند و آن را غیرقابل دفاع خواندند. از همین روست که این روزها به گذشت پنج‌سال از حضور او

گروه «هنر و تجربه» فراخوان داد فرصتی برای فیلمسازان مستقل

شرق: گروه سینمایی «هنر و تجربه» طی فراخوانی از سازندگان فیلم‌هایی که در تعریف این گروه از سینماها می‌کنجد، دعوت کرد تا آثار خود را به دبیرخانه این گروه ارایه دهند. بر اساس این فراخوان گروه

سینماهای «هنر و تجربه» تلاشی برای نمایش آن دسته از فیلم‌های بالارزش در میان فیلم‌های غیرتجاری است که اگران‌شان می‌تواند جایگاه شایسته و درخور سازندگان آنها را در جامعه سینمایی روشن کند و به ارتقای دانش سینمایی تماشاگران و ارتقای کیفیت هنری سینمای ایران کمک کند. در این طرح «فیلم هنری» به اثری سینمایی -در هر قالب زمانی کوتاه و بلند و داستانی و مستند و انیمیشن و...- گفته می‌شود که فرم و محتوای آن تمایلات و حساسیت‌ها و کنج‌کاو‌های زیبایی‌شناسانه تماشاگران را برانگیزد و ذوق و سلیقه بصری آنان را ارتقا دهد.

«فیلم تجربی» نیز به فیلمی اطلاق می‌شود که شیوه‌های تازه‌ای در بیان و روایت سینمایی در آن تجربه شده باشد که سینمای تجاری و عامه‌پسند به سوی آن نمی‌رود. البته برخی از فیلم‌های متفاوت و برتر سینمای بدنه هم که حاوی جنبه‌های هنری و تجربی هستند و به‌دلیل امکان این را دارند که جایی در اکران سینمای بدنه پیدا کنند، می‌توانند در چارچوب این طرح نیز به نمایش درآیند. گروه سینماهای هنر و تجربه از سازندگان اینگونه فیلم‌ها که تاکنون امکان اکران آنها را نیافتاده‌اند یا اصولاً مایلند که فیلم‌شان در این گروه سینمایی نمایش داده شود دعوت می‌کند آثار خود را به دبیرخانه این گروه ارایه دهند. شرایط ارایه،

داوری جشن «خانه سینما» آغاز شد

شرق: داوری شانزدهمین جشن سینمای ایران با حضور شورای سیاستگذاری و هیات داوران تخصصی جشن سینمای ایران از امروز ۱۵ تیرماه رسماً آغاز به کار خواهد کرد. ۷۵ داور تخصصی از ۱۲ صنف سینمایی مسوولیت داوری اولیه آثار ارایه‌شده به دبیرخانه جشن سینمای ایران را برعهده دارند. در پایان این مرحله، داوران تخصصی پنج نامزد منتخب خود را جهت دریافت تندیس شایستگی در رسته‌های مختلف معرفی خواهند کرد. در این آیین از کیومرث پورحامد دبیر پانزدهمین جشن سینمای ایران تقدیر خواهد شد و داوری‌های فیلم بلند سینمایی شانزدهمین جشن سینمای ایران با

«هفت‌سنگ» زیر سنگ شورای نظارت

توقف دوروزه سرپال بر حاشیه

● شرق: سرپال هفت‌سنگ که به دلیل همزمانی بازی والیبال ایران و لهستان و فوتبال‌های دور یک‌چهارم نهایی جام‌جهانی فوتبال متوقف شده بود؛ زیر ذره‌بین شورای نظارت بر صداوسیما رفته است. این سرپال در حالی روزهای ۱۳ و ۱۴ تیرماه روی آنتن شبکه سه نرفت که گویا قرار است امشب دوباره پخش آن از سر گرفته شود. دکتر سیدرمضان شجاعی کیاسری، نایب‌رییس شورای نظارت بر صداوسیما درخصوص مطرح‌شدن موضوع سرپال هفت‌سنگ در جلسه روز شنبه اعضای این شورا گفت: «طبق بررسی‌ها، داستان سرپال هفت سنگ کبی‌پردازی‌شده از یک اثر آمریکایی به نام خانواده مدرن (Modern Family) است که برای پخش در تلویزیون بازنویسی شده است. اعضای شورای نظارت الگوبرداری از سرپالی که توسط کشوری تولید می‌شود که از لحاظ فرهنگی تفاوت بسیاری با کشور ما دارد را مناسب ندانسته در حالی که اعضای شورا مخالفتی با الگوبرداری‌های شکلی و ساختاری مناسب در جهت بالابردن کیفیت و جذب مخاطب ندارند ولی اگر این الگوبرداری از لحاظ محتوایی صورت پذیرد به دلیل مغایرت فرهنگی خلاف ضوابط، اهداف و معیارهای رسانه ملی است.»

به گفته نایب‌رییس شورای نظارت بر صداوسیما در جلسه روز شنبه محتوای سرپال هفت سنگ به‌طور

ویژه مورد بررسی دقیق‌تر قرار گرفت و گزارش تهیه‌شده جهت تصمیم‌گیری در جلسه آینده شورا مطرح خواهد شد. این مجموعه تلویزیونی در حالی امروز بار دیگر پخش خود را ادامه می‌دهد که شورا نیز نظرش را در یکی، دوروز آینده خواهد داد. سرپال «هفت‌سنگ» به کارگردانی علیرضا بذرافشان از ابتدای ماه مبارک رمضان از شبکه سوم سیما روی آنتن رفت و منتقدان از همان قسمت‌های ابتدایی گفتند این سرپال کبی برابر اصل از یک سرپال آمریکایی با نام «خانواده مدرن» است. آنچه که باعث انتقادات به این سرپال شده این است که کبی‌پردازی در این سرپال نتهنها در شکل و ساختار که در محتوا، حرکت دوربین و حتی دیالوگ‌ها نیز انجام گرفته است و تنها تفاوت‌های اندک میان این دو سرپال دیده می‌شود. واکنش‌ها و انتقادها به این سرپال تنها در ایران اتفاق نیفتاد و این سرپال در معرض نقد رسانه‌های غیرایرانی نیز قرار گرفت؛ رسانه‌هایی چون هافینگتون‌پست، گاردین، میرو و سیدنی مورنینگ‌هرالد درباره کبی‌پردازی در این سرپال سخن گفته‌اند. همچنین سایت نشریه تایم چاپ آمریکا ویدیویی از سسککس‌های مشابه این دو اثر در سایت خود گذاشت که سروصدای زیادی به‌پا کرد.

زیر آسمان فیر وزم‌ای

شاگردان لطفی برای او نواختند

● شرق: شاگردان محمدرضا لطفی کنسرت خود را با عنوان «بیداد استاد» و با همکاری بنیاد آفرینش‌های نیلوارن برگزار کردند. این کنسرت عصر روز جمعه ۱۳تیر-۱۳۹۲ در حضور برخی از استادان، خانواده زنده‌یاد لطفی و علاقه‌مندان به موسیقی برگزار شد. پیش از آغاز کنسرت بخش‌هایی از تکنواری تار محمدرضا لطفی در آواز «ابوعطا» به همراه بخش‌هایی کوتاه از صحبت‌های لطفی درباره مسائیل مختلف موسیقی پخش شد.

محمادمین اکبریور (تار و سه‌تار)، سجاد مهرپایی (آواز)، م‌هاور لطفی (تنبک)، مهرزاد هویدا(دف)، افسانه جهانگیری (همخوان) و نازی جهانگیری (همخوان) اعضای گروهی بودند که جمگی از شاگردان برجسته محمدرضا لطفی در چند سال اخیر بوده‌اند. علی‌اکبر شکارچی، ارشد ته‌ماسی، فرخ مطهری و خانواده زنده‌یاد محمدرضا لطفی از میهمانان ویژه کنسرت دیشب بودند که در سالن اصلی فرهنگسرای نیلوارن حضور داشتند. اجرای شاگردان لطفی بسا «پرواز عشق» آغاز شد. «گفت‌م غم تو دارم» نخستین تصنیف این کنسرت بود. پس از این تصنیف نوبت به ساز و آواز در بیت اصفهات با غزلی از حافظ رسید. چهار مضراب «شور» و پس از آن تصنیف «ما درس سحر» دیگر قطعه‌های این بخش بودند. همه این قطعه‌ها از ساخته‌های زنده‌یاد محمدرضا لطفی بود. اما تصنیف نهایی بخش نخست از ساخته‌های محمادمین اکبریور بود. این تصنیف روی شعری از هوشنگ ابتهاج و با عنوان «راهی و آهی» ساخته شده است.

پیش ساز تو من از سحر سخن دم زنم / که زبانی چو بیان تو ندارد سخنم بخش دوم این کنسرت در دستگاه شور اجرا شد. پیش‌درآمد، بگذار تا بگیرم با شعری از سعدی و چهار مضراب، قطعه‌های آغازین بخش دوم بودند. آواز در «شور»، تصنیف ای‌عاشقان» با شعری از هوشنگ ابتهاج و «نماز شام غربان» دیگر قطعه‌های بخش دوم این کنسرت بودند. آخرین قطعه کنسرت شب گذشته لالایی قفقازی بود که با هم‌خوانی افسانه و نازی جهانگیری اجرا شد. این آواز اشک را در چشمان بسیاری از حاضران در سالن اصلی فرهنگسرای نیلوارن جاری کرد.

چهره روز

در یک برنامه زنده تلویزیونی اتفاق افتاد

امیدواری داریوش کاردان به پخش «رینا»

● شرق: داریوش کاردان که پس از پنج‌سال دوری با «شهر باران» مجری برنامه افطار شبکه اول شده است؛ روز جمعه آرزو کرد که سرانجام مشکل رینا حل شود و پیش از افطار این نوای به‌یادماندنی بار دیگر پخش شود. کاردان در برنامه زنده شهر باران روز جمعه پس از اذان مغرب پیامک‌های متعددی از قبول بینندگان خواند که گله کرده بودند چرا صداوسیما، «رینا» را پخش نمی‌کند. او گفت که مردم بسیاری خواهش کرده‌اند این دعا را روی آنتن بفرستند. به‌دنبال خواندن این پیامک‌ها کاردان هم نسبت به این موضوع اظهار امیدواری کرد و گفت: «انشاءالله به‌زودی مشکل پخش رینا حل می‌شود.»

هرچند که نظر عموم مردم، «رینا»ی مشهوری است که محمدرضا شجریان آن را خوانده و بیش از ۳۰سال میهمان سفره‌های افطار مردم بوده، اما «کاردان» اشاره نکرد رنایی که قرار است پخش شود همان رناست یا جایگزین‌هایی که صداوسیما در این پنج‌سال تولید کرده است. در چندسال گذشته رینا با صدای محمد اصفهانی و چند خواننده ناشناس ضبط شده بود و همه با عدم استقبال از سوی مردم روبه‌رو شد. امسال نیز شنیده‌ها حاکی از این است که چنگیز حبیبیان نیز این نوا را خوانده است. «شهر باران» ویژه‌برنامه شبکه یک سیما در ماه مبارک رمضان است که هرروز ساعتی پیش از اذان مغرب با اجرای داریوش کاردان از شبکه یک سیما پخش می‌شود. این برنامه شامل دو بخش میهمان است. اول خانواده میهمان اصلی و دوم میهمان اصلی. کاردان نزدیک به پنج‌سال بود که در تلویزیون برنامه‌ای نداشت و با شهریاران بار دیگر به تلویزیون بازگشته است.

